

Meer grip op gemeentegeld:

Financiële informatievoorziening deelrapport 2

Hoofdconclusies deelrapport 1

- Begrijpelijkheid van teksten en documenten van de P&C-cyclus is vol-doen-de.
- Door omvang stukken moeilijk te doorgronden.
- Gehanteerde systematiek is vanuit volgbaarheid en samenhang in tijd com-plex.
- Daarom lastig voor raad om de financiële ontwikkelingen in gemeente in samenhang te beoordelen.

Deelonderzoek 2

- Vraagstelling:
 - Hoe verwerken de gemeenteraden de aangereikte essentiële financiële informatie?
 - Stelt informatie de raden in staat stand van za-ken te doorgronden?
 - Kan raad op basis daarvan de noodzakelijke besluiten nemen?

RKC heeft analyse gemaakt van de wijze waarop raadsleden kennisnemen van financiële informatie en hoe zij deze verwerken.

Aanpak

- Participerende observaties van tiental vergaderingen.
- Zowel van raden als van auditcommissies.
- 2 BOT sessies met auditcommissies.
- Betrof diverse documenten van P&C cyclus.
- Analyse en gezamenlijke bevindingen door RKC.
- mondelinge interviews om bevindingen te verdiepen.

Hoofdconclusie deelrapport 2

- Raad acht behandeling P&C documenten zeer van belang, maar
 - praktijk van bespreking blijkt ingewikkeld;
 - behandeling stukken nog niet naar tevredenheid
- Veel vertrouwen in de aan raad aangeleverde informatie
- Grote bereidheid vanuit college om raad te ondersteunen

Bevindingen raad

- Zicht op overkoepelend beeld van gemeentelijke financiën nog onvoldoende.
- Sturing in termen van kaders, richtlijnen en prioriteiten nog niet van de grond.
- Raad richt zich meer op concrete, kleinere onderwerpen met beperkte financiële reikwijdte.
- Beperkte financiële autonomie door omvang aandeel rijkstaken/rijksmiddelen in begroting.

Bevindingen auditcommissie

- Auditcommissie speelt belangrijke rol.
- Vervult in principe brugfunctie naar de raad.
- De leden worden gezien als de financiële specialisten voor overige raadsleden.
- Praktisch functioneren van de auditcommissie is ingewikkeld
- Sommige leden achten zich niet voldoende gekwalificeerd.
- Discussie over al/niet mandaat auditcommissie kenmerkt zich door terughoudendheid.
- Het is met name een informeel technisch overleg.

Aanbevelingen raad

Versterk kennis en inzicht van de raad over de hoofdlijnen van de financiële verhoudingen in de gemeente door:

- een goede introductie bij de start van de raadsperiode;
- het aanbieden van een aantal meer praktische hulpmiddelen;
- te streven naar een zo beperkt mogelijke omvang van de afzonderlijke P&C-stukken;
- voorbereiding behandeling van jaarrekening/jaarverslag/managementletter van accountant in brede setting.

Aanbevelingen werkwijze auditcommissie

- Beleg een volwaardig takenpakket bij auditcommissie, dat in elk geval bestaat uit:
 - rapporteren van de bevindingen over de inhoud van de P&C-documenten;
 - toezicht op inrichting P&C cyclus (tijdigheid, informatiegehalte en onderlinge samenhang);
 - bespreken accountantscontrole en managementletters;
- Daarnaast:
 - stel werkwijze voor terugkoppeling aan raad vast;
 - stel huishoudelijk reglement op (zie p.9 van rapport).

Aanbevelingen samenstelling auditcommissie

- 4 leden (2 oppositie, 2 coalitie).
- Gewenste competenties:
 - politieke, bestuurlijke en communicatieve vaardigheden
 - inzicht in diverse posities;
 - deskundig in financieel rapporteren;
 - Inzicht in (management van en spanningsveld) gemeentefinanciën.
- Eventueel externe leden/externe ondersteuning.
- Inwerkprogramma.

Handreiking als hulpmiddel bij bespreking

Bijlage 7 Handreiking jaarrekening

ONTDEK DE RODE DRAAD!!

- Kies een aantal onderwerpen die je uitdiept.
- Richt je op de tekst en minder op de cijfers
- Beoordeel de resultaten en ga na of de doelen zijn gehaald (doeltreffendheid) en welke prestaties en middelen daarvoor nodig waren (doelmatigheid)?
- Bevraag het college evt. over de voortgang
- Beoordeel een beleidsterrein op hoofdlijnen.
- Is er onder- en/of overbesteding en zo ja waarom en wat zegt dit over bereikte resultaten en inzet volgend jaar?
- Wat is het oordeel van de Auditcommissie?

BEVINDINGEN ACCOUNTANT

- Zijn er veel rechtmatigheidsfouten bij interne en externe controle geconstateerd en zo ja op welke terreinen (aانبesteding, c.q. inkooptraject)
- Welke acties zijn nodig?
- Wat gaat college daaraan doen om herhaling te voorkomen?

BEOORDEEL (VERPLICHTE) KENGETALLEN

- Is het volledig?
- Is het realistisch?
- Is het consistent (wordt de systematiek niet aangepast om het toekomst beeld te kleuren (positief en negatief)
- Hoe verhoudt het totaal aan financieel effect van de risico's zich tot de stand van de algemene reserve (grootste deel weerstandscapaciteit) en is er ruimte in het structurele begrotingsresultaat om risico's op te vangen
- Wat doet het college met deze risico's of geeft de raad het college een opdracht mee?

LES VOOR DE TOEKOMST

FOCUS OP RESULTATEN

- Over de getrouwheid van de jaarrekening
- Over de rechtmatigheid van alle financiële handelingen (wet- en regelgeving en door raad toegestane budget)
- Evt. bevindingen over de IT, de interne beheersing en fraude-rapporten. Waardoor ontstaan? Hoe is dit in andere gemeenten? Wat voor acties gaat het college ondernemen?
- Bij twijfel of interesse: nodig de accountant uit voor toelichting in de raad (dus niet alleen in auditcommissie) bij bv grote investeringen/risico's (sociaal domein, ict, grondexploitaties). Vraag hem om zijn mening, hij is de adviseur van de raad.
- Kunt u bij kritische bevinden de opvolging van de acties volgen in een komend P&C-document?

BEVRAAG COLLEGE OVER INTERNE BEHEERSING

Gebruik de VNG-handreiking als referentie en beoordeel de indicatoren in gezamenlijkheid:

- Netto schuldquote <130%
- Netto schuldquote gecorrigeerd: <119%
- Solvabiliteit: > 5%
- Grondexploitatie ruimte: <10%
- Structurele exploitatie ruimte: >0%
- Onbenutte belastingcapaciteit

BEOORDEEL DE RISICO'S (IN RELATIE TOT WEERSTANDSVERMOGEN)

- Wat heeft wel en niet gewerkt? Als het niet heeft gewerkt dan niet op zelfde voet door.
- Is er inzicht in de (verwachte) uitgaven over het lopende jaar met gevolgen voor het volgend jaar?
- Is nader onderzoek nodig om inzicht in de prestaties te vergroten?
- Is er informatie te verzamelen om doeltreffendheid toekomstige uitgaven te verbeteren?
- Hoe verhouden de prestaties zich tot vergelijkbare andere gemeenten (benchmarking)

Vragen?